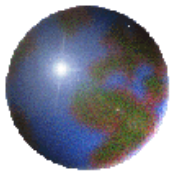

Ekonomika a řízení odvětví technické infrastruktury

Jaroslav Hlaváč

hlavac@vodarenska.cz

Principy regulace. Zásadně lze odlišit dvě protichůdné teorie (hypotézy) ekonomické regulace (podrobněji v následující přednášce):

- ❖ **Normativní teorie** regulace vycházející z otázky, ve kterých případech jsou státní zásahy do soutěže skutečně smysluplné a nutné „...*můžeme z ekonomických důvodů regulovat?...*“ Aktuálně finanční trhy, energie z jádra dle „zelených a rakušanů“.
- ❖ **Pozitivní teorie** regulace, která zkoumá konkrétní politická, historická a ekonomická východiska regulace, podstatu jejich nástrojů a míru jejich využívání „...*proč regulujeme a budeme regulovat?...*“.

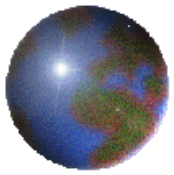
Regulace

- ❖ **Oba teoretické přístupy se vyvíjely vedle sebe, jejich závěry jsou ale diametrálně odlišné a částečně tak snižují ekonomickou racionalitu státních regulačních zásahů, protože odpovědi na pozitivní otázku:**

„...proč regulujeme...“

jsou velmi zřídka v souladu s odpovědí na normativní otázku

„...můžeme regulovat?...“

Kritéria členění technické infrastruktury

Základní:

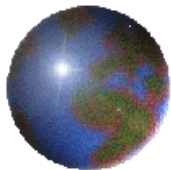
technické,

ekonomické,

prostorové

Doplňkové:

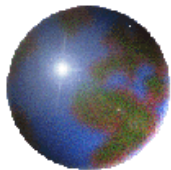
manažerské

Technické členění TI

Odvětví/obory/druhy

- ⊕ **Doprava**/ silniční, drážní, letecká, vodní, cyklistická, ostatní/ **nákladní, osobní . . .**
- ⊕ **Energetika**/ elektroenergetika, plynárenství, teplárenství/ výroba, distribuce, spotřeba
- ⊕ **Telekomunikační a informační infrastruktura** /telekomunikace, radiokomunikace, internet, poštovní služby.../
- ⊕ **Vodní hospodářství**/ vodní toky, vodní nádrže, vodovody, kanalizace, čistírny

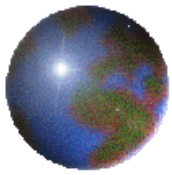
Technické členění TI

- ⊕ **Odpadové hospodářství**/svoz, třídění, recyklace, ukládání.../
- ⊕ **Ekologické služby**/ občanské aktivity pro čistotu ovzduší, vod, péče o psy apod./
- ⊕ **Ostatní služby TI**/ př. veřejné osvětlení, pohřebnictví .../
- ⊕ **Kritická infrastruktura, vojenská infrastruktura**

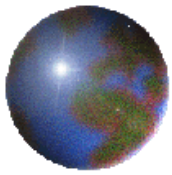
Ekonomické členění TI

- ⊕ **Hospodařící zpravidla se ziskem:** nákladní doprava, dálková osobní doprava, telekomunikace, energetika
- ⊕ **Hospodařící zpravidla vyrovnaně:** odpadové hospodářství, pohřebnictví, vodárenství ...
- ⊕ **Hospodařící zpravidla se ztrátou – nutná dotace z veřejných rozpočtů:** MHD, veřejná hromadná doprava (Integrované dopravní systémy-IDS), veřejná zeleň, v ČR železniční osobní doprava, veřejné osvětlení, vojenská technická infrastruktura

Prostorové členění TI (příklady)

- ❖ **Nadnárodní – globální**
- ❖ **Vnitrostátní**
- ❖ **Regionální - krajské**
- ❖ **Místní – lokální**
- ❖ **Připojení – technický detail**

Manažerské (organizační) členění TI

XX Zdroje - výrobci

XXX Distribuce – distributoři

XXXX Spotřebiště - spotřebitelé

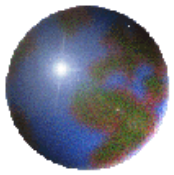
Charakteristika majetku

⊕ **Infrastrukturní majetek**

- ⊕ **Technické sítě a s nimi spojené objekty a technologické zařízení, tvořící podstatu nutnou pro plnění poslání odvětví (oboru), železniční doprava- Správa žel. dopravní cesty**

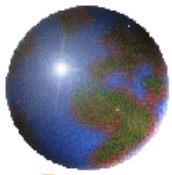
⊕ **Provozní majetek**

- ⊕ **Administrativní budovy**
- ⊕ **Sklady, dílny**
- ⊕ **Dopravní prostředky (př. drážní doprava)**
- ⊕ **Silniční, stavební a jiné stroje**
- ⊕ **Nábytek**
- ⊕ **Výpočetní technika**

Vývoj koncepcí TI

- 1. Fáze – reakce na požadavky spotřebiště a státu – panovníka – historie veřejného sektoru (doprava, voda, spoje atd.)**
- 2. Fáze – centrální plánování, řízeno centrálně
příklady: přehrady a elektrárny, vojenská zařízení..**
- 3. Fáze – spotřebiště – rozvojové koncepce a plány;
nadmárodní integrační potřeby (NATO, EU,
ekologie); podřízenost územnímu plánování**

Územní plánování jako nástroj rozvoje TI

Je předmětem samostatné přednášky

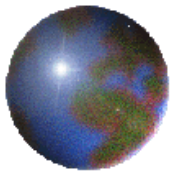
Územní plánování je soustavná činnost, která usměrňuje rozvoj území tak, aby:

- ⊕ Nedocházelo ke konfliktům a disproporcím při aktivitách spojených s rozvojem TI a území.
- ⊕ Byly hájeny a koordinovány zájmy veřejné i soukromé (př.přeložení brněnského nádraží).
- ⊕ Byl nalezen optimální vztah mezi rozvojem a ochranou hodnot území (životní prostředí, památky, charakter krajiny apod.)
- ⊕ Nebyly ohroženy potřeby budoucích generací.

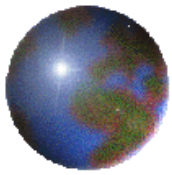
Orgány územního plánování

- ❖ **Obec – ze zákona o obcích
128/2000 Sb. – pořizuje územně
plánovací dokumentaci podle stavebního
zákona – Územní plán a regulační plán**
- ❖ **Kraj – ze zákona o krajích
129/2000 Sb. – pořizuje územně
plánovací dokumentaci podle stavebního
zákona – Územní plán velkého územního celku**

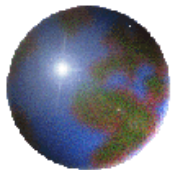
Územní plánování-legislativa od roku 2007

- ❖ **Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu**
- ❖ **Vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti**
- ❖ **Vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území**
- ❖ **Vyhláška 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního řízení, veřejnoprávní smlouvy a územního opatření**

Územně plánovací podklady - ÚPP

- ⊕ **Urbanistická studie**
- ⊕ **Územní generel**
- ⊕ **Územně technické podklady**
- ⊕ **Územní prognóza**
- ⊕ **ÚPP se neschvalují a nemají právní závaznost. Dokládají se k ÚPD s odůvodněním jejich použití.**

Územně plánovací dokumentace (ÚPD)

Jde o souhrnný název pro:

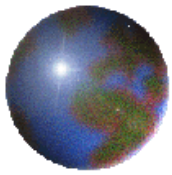
- ✦ **Územní plán velkého územního celku (ÚP VÚC)**
- ✦ **Územní plán obce (ÚPO) – základní dokument pro usměrňování jejího rozvoje včetně koncepce všech komponent TI**
- ✦ **Regulační plán (RP) – zpracovává se do podrobnosti jednotlivých pozemků buďto pro vybranou část obce nebo u menších obcí pro celou obec.**

Energetický regulační úřad - Jihlava

Správní úřad pro výkon regulace v energetice. Kapitola SR č. 349. Zřízen podle § 17 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích. V čele úřadu předseda jmenovaný na 5 let vládou.

Podpora hospodářské soutěže, ochrana zájmu potřebitelů. Rozhoduje především o: udělení, změně nebo zrušení **licence** a její kontrolu; uložení povinnosti poskytnout v naléhavých případech energetické zařízení pro výkon povinnosti dodávek nad rámec licence; **regulaci cen**; stanovení a kontrola **kvality** dodávek a služeb; podmínky připojení a dodávek pro chráněné zákazníky; stanovuje pravidla pro organizování **trhu** s elektřinou; **ekonomické** parametry dodávek apod.

Český telekomunikační úřad - Praha

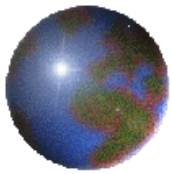
- ✚ **Zřízen zákonem č. 151/2000 Sb., o telekomunikacích ke dni 1. července 2000, jako samostatný správní úřad v působnosti vlády České republiky pro výkon státní správy včetně regulace ve věcech telekomunikací. Kapitola SR č. 328**
- ✚ **Posláním ČTÚ je zejména zajišťovat dodržování zákona o telekomunikacích a právních předpisů vydaných k jeho provádění, tzn. rozhodovat o právech a povinnostech fyzických nebo právnických osob v oboru telekomunikací v ČR. Vazba na RRTV.**

Státní energetická inspekce - Praha

Zřízena zákonem č. 458/2000 Sb. o podmínkách podnikání a výkonu státní správy v energetických odvětvích (energetický zákon) a zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření s energií. Je organizační složkou MPO a členění se na ústřední inspektorát a územní inspektoráty. V čele SEI je ústřední ředitel.

SEI kontroluje dodržování energetického zákona, zákona o hospodaření s energií a zákona č. 562/1990 Sb., o cenách. Za porušení ustanovení uvedených zákonů uděluje pokuty na návrh ministerstva, ERÚ nebo vlastního zjištění.

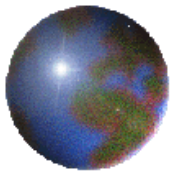
Správa státních hmotných rezerv

- ✦ **Správa státních hmotných rezerv je ústředním orgánem státní správy v oblastech hospodářských opatření pro krizové stavy a státních hmotných rezerv. Byla zřízena zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy, ve znění pozdějších předpisů. Její působnost je upravena zejména zákonem č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv, ve znění pozdějších předpisů.**
- ✦ **V čele Správy je předseda, kterého jmenuje a odvolává vláda. Zásady činnosti Správy a zásady její organizace stanoví Statut Správy státních hmotných rezerv schválený usnesením vlády ze dne 3. prosince 2001 č. 1293.**

Správa státních hmotných rezerv

- ⊕ **Hmotné rezervy jsou více než z poloviny tvořeny ropou a ropnými produkty, jejichž množství je určeno mezinárodními závazky České republiky.**
- ⊕ **Součástí státních hmotných rezerv jsou mobilizační rezervy a pohotovostní zásoby určené pro 24 typových krizových situací. Pohotovostní zásoby vznikají podle požadavků jednotlivých resortů.**
- ⊕ **Správa vytváří koncepci hospodářských opatření pro krizové stavy a jejich zabezpečení podle příslušných zákonů.**
- ⊕ **Společně s Ministerstvem zahraničních věcí ČR a Ministerstvem vnitra ČR realizuje poskytování humanitární pomoci České republiky do zahraničí.**

Drážní inspekce – Praha - DI

Je správním úřadem podřízeným Ministerstvu dopravy jako organizační složka státu podle § 53a zákona č. 266/1994 Sb., o drahách. Člení se na: ústřední inspektorát a územní inspektoráty. Provádí zjišťování příčin a okolností vzniku mimořádných událostí v drážní dopravě, jejich příčiny a odpovědné osoby.

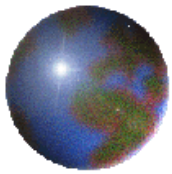
Vyžaduje a kontroluje odstranění a nápravu zjištěných nedostatků. Podává podnět **Drážnímu úřadu na zahájení řízení o přechodném omezení drážní dopravy na nezbytně nutnou dobu. Státní dozor ve věcech drah mimo DI vykonává ještě Drážní úřad a obce v přenesené působnosti státní správy.**

Drážní úřad - Praha

Je orgánem státní správy podřízený MD, zřízený podle §53 zákona č. 266/1994 Sb., o drahách. Je speciálním stavebním úřadem pro stavby dráhy a stavby na dráze. Vykonává např. zjišťování zdrojů rušení drážního provozu a udělování povolení k provozování dráhy právnickým a fyzickým osobám a udělování sankcí a pokut za nedodržování podmínek daných v povolení.

Působnost drážních správních úřadů vykonávají v rozsahu dle zákona o drahách dále MD a obce, v jejichž územním obvodu se nachází dráha tramvajová, trolejbusová, lanová nebo dráha speciální.

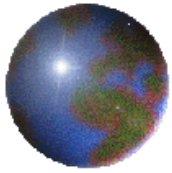

Dopravní úřady v silniční dopravě - DÚ

DÚ jsou podle § 2 zákona č. 111/1994 Sb., o **silniční dopravě** krajské úřady. Pro městskou autobusovou dopravu a taxislužbu je DÚ Magistrát hlavního města Prahy, úřady magistrátních měst a obecní úřady z rozšířenou působností.

Povinnosti a odpovědnost DÚ jsou specifikovány v zákonech o silniční dopravě, o **provozu na silničních komunikacích** (361/2000 Sb.) a zákona č.38/1995 Sb., o **technických podmínkách provozu silničních vozidel** (38/1995 Sb.) a doprovodných vyhláškách. Spolupráce DÚ s MV, policií, BÍŠ

.....

**DĚKUJI ZA POZORNOST
A
HODNĚ ÚSPĚCHŮ
VE
STUDIU**